

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
4gy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	6 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 . . .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A lázadó horvátok.

Irta: **Kalmár Antal dr.**

48-ban éppen így kezdődött. Akkor is a nemzet állt szemben a koronával, akkor is a bécsi kamarillának a szentesített 48-as törvények legázolására segítségére jöttek a granicsár horvátok, akikhez a legfelsőbb körből, Zsófia szájából hangzott el a soha el nem felejthető szózat: „Szívem veletek van, — nem a magyarokkal!”

Most is a nemzet szentséges jogaiért küzdünk, — csak éppen azért amit már 48-ban is megkapott egyszer a magyar, hogy a magyar hadsereg magyarul beszéljen, hogy a 49-ben porba sujtott feketesárga zászló előtt ne hajoljon meg a dicsőségesen meghordozott nemzetiszínű lobogónk: és ime Bécs segítségére ismét megjelennek a horvátok.

Csak hogy most a horvátoknak segítsége is van a magyar országgyűlésen, a magyar párttal szemben álló osztrák pártban, a mely osztrák párt szinte utolsó csepp véréig küzd a magyar hadsereg német nyelve és a fekete sárga zászló mellett.

Ez még se volt így 48-ban, akkor nem volt a magyar országgyűlésen párt, a melyik a horvátokat és Bécset támogatta volna, most azonban ott ülnek háromszázan Széll Kálmán és

Fejérváry háta megett. Nézzük azonban, hogy kik ezek a magyar országgyűlés osztrák pártjának a szövetségesei?

Annyit már előre is megállapíthatunk, hogy Jellasich-fajzat — kutya-fajzat. És ennek a kutya-fajzatnak adott a 67-es országgyűlés fehér lapot, azzal a kérő szózattal: ird rá ami a szemednek és szádnak tetszik, „was gut und tájer“ — és megkapod.

A horvát se volt rest, jót kanyarított a fehér papirosra — és Szent István koronájának a testéből négy magyar vármegyét — Szerémet, Verőczét, Pozsegát és Valkót — ki is kanyarított. Szó nélkül oda adtuk nekik, pedig Szerémvármegyénél nincs szebb vármegyéje Magyarországnak és ezenkívül adtuk nekik magyar honvédséget, amelyik horvátul beszél és adtuk nekik olyan autonómiát, hogy Magyarországnak szinte több köze van Franciaországhoz, mint a Szent István koronájának testét képező Horvátországhoz.

Ez még mind nem elég. Adtunk nekik még évenként zsebpénzt is, 35 esztendő alatt Szeged és Csongrád-vármegye keserves porciójából 80 millió forintot. Egyszóval, mint a jó anya vásott kölykét, megtömtük mákos kaláccsal ezt a kutya-fajzatot úgy, hogy még a fülük is kétfelé állt bele.

Hogy azonban ez a 67-es országgyűléstől micsoda istentelen eljárás volt, ezt egy kis történet-közjog mindjárt megmutatja.

Az a terület, ahol most Zágráb van, ahol tehát ez a kutya-fajzat jellasicsoskodik, az a terület már a honfoglalás óta Magyarország kiegészítő területét képezte, és nevezetett Szlavóniának. Horvátország a Száván innen volt, az túl a Száván terült el s Horvátországot a hetedik század harminczas éveitől kezdve egészen a XVI. század végéig, tehát ezer esztendőn keresztül a mai Bosznia képezte. Mikor azonban a hóditó ozmán hatalom 1389-ben Rigómezőn, Vid napján véget vetett a szerb és a horvát államok függetlenségének: akkor a horvátok futva az ellenség elől nem ölik meg magukat, hogy meg ne haljanak, hanem a szomszéd magyaroktól Szlavóniába kérnek befogadtatást. A magyar nagylelkűen befogadja őket s mikor már nekünk is megásodik Mohácsnál a sirunk: akkor a Habsburg-német királyok Szlavóniából határőrvidéket csinálnak s azt német generálisokkal kormányoztatják.

A német generálisok az látják, hogy sok itt a horvát és a Bécsbe küldött katonai jelentésekbe minduntalan Horvátországot emlegetnek Szlavónia helyett. Ezt eleinte tudatlanságból csele-

Okos szerelmesek és ostobák.

Irta: **Vértessy Gyula.**

Hölgyeim és uraim, mint azt bizonyára önök is méltóztatnak tudni, a szerelmeseknek két osztálya van: az okos szerelmesek és az ostoba szerelmesek. Az elsők többnyire beveznek az ugynevezett jó házasságok két háromezer forint apanázsos kikötőjébe, az utóbbiak pedig vagy tönkreteszik az életüket egy rossz házassággal, vagy elkövetik az élet legnagyobb ostobaságát és meghalnak, mert szeretnek.

Ez a két fajtájú szerelmes adja meg a kereteiket a szerelmesek két főosztályához. Csakhogy a keretekben azután az egyedek folyton változnak.

Még pedig néha csodálatos módon. Ugy hogy ötvenéves urak neha az első osztályban szerepelnek és husz éves urfiak a másodikban.

Sokszor pedig utóléri az embert s nemezis és aki magát a legokosabbnak tartotta, az lesz a legostobább.

Még szerencse, hogy nem veszi észre az ember mikor kerül ki az okosak közül.

Mert hogy nem veszi az ember észre, annak nagyon bizonyos tudomására jutott e sorok szerény írója és pedig nem is olyan régen.

Hanem ennek a megértéséhez szükséges egy másik jelenet, mely kerek hat év előtt játszódott le.

A személyek ugyanazok voltak a hat év előtti jelenetnél is, akik ennél a legújabbnál szerepelnek -- mindössze, hogy Géza öcsém is meg én is azóta hat esztendővel lettünk öregebbek. És ezalatt a hat év alatt ment át ő az ostobák közül az okosak köné, én pedig átmentem az ő helyére.

I.

A hat év előtti jelenet.

Géza: (a divánon fekszik s bus arczczal, melázó tekintettel nézi a kezében tartott arczképet, majd a novellairók által kedvelt lágy, epedő hangon „suttogja”:) Édes kis angyalom!

En (rágyujtva egy csibukra): Ugyan ne nyavalyogj! Nem szégyenled magad!

Géza: Nem tehetek róla. Meghalok

ntána! Milyen angyal! Neked persze nincsen se érzéked se szíved az ilyen szerelem iránt.

En: Az egész szerelem éretlen ostobaság. Csak olyan zöld ficzkónak való, mint aminő te vagy, kedves öcsém! Ez az éretlen ábrándozás nem illik be az élet komoly problémái közé. Keves időnk van, azalatt dolgozni, alkotni kell, hogy valamikké legyünk és nem szabad léha hangulattal lopni a napot. Ha tied volt valaki örülj mikor larázhatod, ha valaki nem viszonzza érzedet, hagyd ott, egy helyett mindig akad száz, aki viszonzza. De ne töltsd az idődet holmi sületlen ábrándozással.

Géza: Lehet, hogy igazad van, de nem tudok magamnak parancsolni.

En: Törvényhozásilag be kellene tiltani ezt a szerelemnek nevezett ostoba foglalkozást.

Géza: Ostoba, de édes! Oh neked fogalmad sincs a szerelemről! (A kezében tartott arczképet ismét csókolgatja.) Nélküle nem élet az élet! S ha eszembe jut, hogy két hónapig nem fogom látni! Meg fogok örülni!

En: Miért beszélsz jövő időben jelent

kedték, de később — támogatva a bécsi udvar politikája által — szándékosan terjesztették.

A téves német katonai jelentések-ből a téves elnevezés később átme-gy a törvényhozás nyelvébe is s bár ezen téves elnevezés ellen a XVIII. század közepén még maguknak a horvátoknak híres történetírója, Zmertič Iván is tiltakozott: a bécsi ármány folytán a kiegészítő magyar területből, a magyar Szlavóniából horvát terület, Horvátország lesz,

Ámde, ha Szlavóniára ráragadt a Horvátország elnevezés, akkor Szlavónia részére kellett egy új területet szerezni — mondja legjelesebb historikusunk, Szalay László és a fentebb említett négy magyar vármegyét Szlavónia névvel ruhazzák föl.

Pedig ez a négy vármegye éppen olyan magyar vármegye volt, mint akár Csongrád, vagy Heves vármegye, egészen 1848-ig éppen úgy küldötte a követeit a magyar országgyűlésre, mint a többi magyar vármegyék és a 67-es országgyűlésnek mégis volt szíve azokat martalékkul odadobni annak a kutya-fajzatnak. Mintha csak egy font húst vágnának ki az élő ember combjából.

És most itt a hála a befogadott jövevényektől. Országos czimerünket unos-untalan összetörik, törvénybe iktatott lobogónkat rongyokká tépik, sárba tiporják, s Jellasichnak Zágráb terén felénk vágó kardjára százezer horvát mutat ujjongva.

s mondhat sz batran, hiszen már most örült vagy!

Géza: Tegnap is kint jártam arra, amerre utójára jártunk együtt.

Én: Kettesben?

Géza: A mamával. Mit gondolsz kettesben? Kimentem, leültem arra a padra, amelyen utójára ültünk. Behunytam a szememet s odaképzeltém őt magam mellé.

Én: Őt meg a mamát?

Géza: Csak őt. S mintha ott lett volna. Hallottam a hangját, éreztem ruhája ibolyailatát. Oh csak fel ne kellett volna ébrednem ebből a gyönyörű álomból. Vagy tán nem is volt álom. Talán a lelke, szerelmes, édes, jó lelke itt lebeg mindig körülöttem.

Én: Pedig jobb lenne, ha a római jog szellemei lebegnének körülöttem s ha a megbolondulás helyett az egyházjoggal foglalkoznál, mert így nem tudom mi lesz a szigorlatoddal.

Géza: Azt én sem tudom. Csak azt tudom, hogy ha az utcán maglátok valakit olyan színű ruhában, aminő színű ruhát ő viselt, hat óráig képes vagyok azt a nőt követni; ha valakinél megérezem az ő illat-szerét, magamon kívül vagyok s a fehér szegfüket, az ő kedves virágait, halomszámra vásárolok.

Én: Bizony okosabb dolgokat is vásárolhatnál!

Géza (felkel a divánról s a nyakamba borul): Ne haragudjál édes bátyám, hidd el, annyit szenvedek! Ugy fáj a szívem utána!

S míg beszélt, olyan szánalmasan neveltségnek tetszett az a jól megtermett,

Azonban, ha jól tudom a históriát, 48-ban sem mi voltunk alul, hanem fölül. A lovagias bán mérhetetlen gyávasággal fut meg a vasvillás és kaszás magyar parasztok előtt s ha a horvátok vitézséget csak Jellasichtól tanulnak, akkor bizonyára most is úgy járnak, mint jártak 48-ban.

A magyar közjog szerint a horvát bán, Khuen-Héderváry nem tartozik jogi felelősséggel a horvát országgyűlésnek, de igenis tartozik politikai felelősséggel a magyar miniszterelnöknek.

Nos tehát a horvát dolgokért, a horvát lázadásért, a horvát komisszágokért hol van Széll Kálmán, hol van a horvát bán és hol van a horvát bának a politikai felelőssége?

A törvénytelenek.

(T. I.) Magyarországon — fájdalom — az élet viharai közé kidobott embernek oly sok előítélettel kell megküzdeni, hogy léptenyomon számolnia szükséges olyan tényezőkkel, amelyek sehol a világon egyetlen pályának sem szokták akadályait képezni, csupán minálunk szolgálnak gátjaiul — törekvés, jellem és képzettség dacára az elmékedésnek. Különösen a születés kérdése az, amit feszegetni ugyszólván divatos kötelmül tűzött ki a pályák embereinek megválasztásánál a rendiség jellegével haladási képességeink ellenére is szakítani, abból teljesen kigázolni még nem tudó közfelfogásunk.

És nemesak a selyem, vagy durva párnák között való születést tekintik sokszor az egyéni kvalitás meghatározására alapul,

széles vállu, egészséges legény, akinek piros arczaról aligha olvasta volna le valaki, hogy ő a szerelem betege.

Beszélt, beszélt, s mikor elvégezte cinikusan megkérdeztem tőle, hogy a kicikének van-e valamije, hogy kap-e hozományt, mert különben csak nem gondolja, hogy elveszi.

— De elveszem, ha éhenhalunk is!

Nagy elhatározottsággal mondta a fiú, de közben mégis telejött a szeme könnyel. Amint belenéztem a nagy legény könnyező szemébe, nem tudtam megállni, hogy a szemébe ne kaczagjak:

— Oh, de csacsi is vagy!

Nem szolt semmit, csak nézett rám nagy szomorúan. Nagyon fájhatott neki, hogy kinevettem.

Most érezem csak, hogy mennyire fájhatott, most, hogy megcsendül a fülamben az ő tegnapi kaczagása.

Mert tegnap már, hat év múlva ő nevetett ki engem.

II.

Ez tegnap történt.

Géza (szivarozva jár fel s alá a szobában): Hát megbolondultunk, öregem? Mi?

Én: Szégyenlem megam, de úgy van. Utólért a nemezis. S a mi a legboszantóbb a dologban, tudom, hogy ostobaság, amit csinálok s még sem tudok parancsolni magamnak.

Géza (fitymálólag): Ismerem ezt a hülye állapotot. Mindenki keresztülesik rajta. De te, ugylátszik, kissé elkéstél ezzel a gyermekbetegséggel.

Én: Azt hittem, hogy rajtam nem fog.

de — ami még sajnosabb — a legmarkán-sabb különbséget is felállítják az szerint, amint valaki természetes viszonyból vagy pedig házasságból eredett légyen.

Igaz ugyan, hogy az Isten által rendelt egyház áldásával és a gondjaira bizott egyedek felett világi hatalmat gyakorló állam törvényével szentesített házasság kikerülése al al csupán mintegy ösztönüket elégítik ki a törvénytelen gyermekek szülési s így cselekményük az erkölcsbe egyfelől, másfelől a jogrendbe ütközik: mégsem terjeszthetők ki ennek következményei a viszony ártatlan leszármazottaira a hivatás egész vonalán annyival kevésbé, mert a törvényszolgáltatás ez utóbbiakra nézve a jogok tekintetében amugy is tetemesen kevesebbet előnyöket biztosít, mint a törvényes gyermekeknek.

És a jogkurtítás mellett a szeretetnek hiánya, a származásnak éreztetése nem leli meg magyarázatát az igazságban, nem főleg azért, mert vészes következményeket rejt magában a közéletre nézve s ugyszólván melegágyát képezi a bünre való természetes hajlam kifejlődésének, a proletarizmusnak, az elzüllésnek.

Nem lehet célunk itten az örökösödési jog intézkedéseinek e részbeni helyes vagy helytelen voltáról elmélkedni, hanem, mivel az állam által protegalandónak mutató társadalmat törekszünk a panacea megtalálásában segítségül hívni, a gyakorlatiasság szemüvegén keresztül nézve egyet-mást figyelembe idézni iparkodunk.

A szegény törvénytelen gyermek sorsát enyhíteni s e munkában a társadalom szereplését erkölcsi és anyagi eszközökkel a kormányának támogatni kell!

Ahol a szülők vagyoni állása és egyéb körülményei meg is engedik a gyermekek sorsáról való gondoskodást, még ott is gyakoroljon az állam közegei által hivatalos felügyeletet s e felügyelet gyakorlás terjedjen főként annak az alapnak megszilárdítá-

Jól meg is edzettem a szívemet hiába volt. Mintha halálos tőszurás érte volna, úgy vergődik.

Géza: Pedig csak tőszurás! Gyerekség! De hogy is lehet okos ember szerelmes?

Én: Én sem értettem eddig. Most már értem. Addig gunyoljuk a szív életét s addig mondogatjuk avatag figuráknak az álmodozókat, míg egyszer azon vesszük magunkat észre, hogy könnyes szemmel olvasgatjuk azokat a lenézett poétákat, akikről szóval és írásban elégszer hirdettük, hogy az idejük rég lejárt. És szerelmes lesz az ember örült módon. Lát egy olyan színű ruhát...

Géza (közbevág): Aminő az övé volt. Hát órékhosszat mégy utána; megbolondulsz, há megérzed a kedvencz illat-szerét, ahol együtt jártatok, ama helyre kegyelettel elzarándokolsz, a nevét suttogod, az üres levegőt csókolod (Kaczag.) Ostobaság!

Én: Az élet egyetlen gyönyörűsége a szerelem! Ez tartja fenn a világot. Ez az indító oka minden szépségnek és nemesnek. A legnagyobb s legszebb dolgokat akkor alkotják az emberek, mikor szerelmesek. Michel, Angelo, Rafael.

Géza: Hugo, Musset, Heine — ismerem a sorrendet. Ezek bolondok, azaz zsenik voltak! De nekünk másra is keil gondolni. A te korodban már nem lehet ostobaságot elkövetni. Mert kikaczag mindenki. Egy okos házasság! Az a fő. A többi ostobaság.

És felkaczagott gunyosan, lenézőleg, úgy, ahogy én kaczagtam hat év előtt.

sára, amelyen járva a gyermeknek zsenge korával kapcsolatos gondozási követelmények betarthatók s amely megszilárdulván, a fejlettebb korban biztosítékul szolgálhat arra is, hogy a hazának mostohaiból hasznos, derék polgárok és nők neveltethessenek. Ott pedig, hol a szülői kapocs hiányzik és a cserben hagyott anyának testi és vagyoni gyengesége nem képes a gyermek eltartására, folytatódjék az állam, kezdődjék meg a társadalom kötelessége.

Ne a dajkaságba adott és a hosszú fárasztó, a kicsikét anyjával együtt sokszor az éhenhalásig elvezető hivatalos tisztá ösztön igénylő eljárás mellett elhagyottakká nyilvánított gyermekek gondozását teoriák és budapesti viszonyok szerint intéző rendeltetnyargalással, hanem majd minden, esetleg több szövetkezett községben lelenczházak kötelező felállításával vegye ki a munkából részét a kormány, képeztesse tovább — főleg az iparos pályára — hajlamaihoz és tehetségeihez mértén a gondozás első korszakából kikerült fiút, a társadalom pedig ezer féle alakban nyilvánulni tudó jótékony leleményességével az anyagi feladat keresztülvitelét könnyítse meg.

Különben, ami azt illeti, viszonyaink keretében a mostani kóros állapotok megváltoztatása könnyen lehető, pénze van az államnak, áldozatra pedig mindig kész a magyar ember, csak jó akarat és uttörő kezdeményezés szükséges, no meg abból a sok millióból, amit különféle címeken fel-emészt az állam háztartásánélkül, hogy abból országunknak csak egy fillér haszna is volna, kevesecskét oda kell fordítani az igazi kulturfeladatok megoldását célzó törekvésük támogatására. Sok ezer szánandó lelket mentenénk meg a vétek posványában való elmerüléstől, az elzülléstől, egyúttal az ezek nyomában fakadó és törvénytelen gyermekekkel szemben éreztetett előítéletet is megszüntetné a válaszfalak ledöntése, amivel azután bekövetkeznek a nemzeterosító ilyen munkálkodás biztos sikere.

Lépjének tehát a vezető egyeniségek sorompóba, provokálják a kormányt szükséges segélynyújtásra s a társadalom — tradícióhoz és feladatához hiven — eme kérdésben se tagadja meg támogató közreműködését. Legyen a három tényezőnek együttes tevékenysége üdvös hatása s a szeretet jegyében fogant emberbaráti, hazafiúi kötelességtudásnak áldó melegében részesüljön mindenki, aki e hazának törvényes, vagy bár törvénytelen születésű gyermeke.

Hisz oly kevesen vagyunk, hogy nagy Széchenyink szerint még az apagyilkosnak is megkellene kegyelmeznünk; mennyivel inkább megérdemlik tehát a támogatást a saját hibájukon kívül elhagyottak, akikből kellő gondoskodás mellett munkás hazafiak s kötelességtudó honleányok válhatnak!

A debreczeni és a budapesti diákkongresszus.

Nagy Sándor a debreczeni főiskola egyik kiküldötte, kinek a budapesti diákkongresszuson való hazafias indítványa Schwarcz dékánt megfontolatlan beavatkozásra ragadtatta, a fővárosi lapokban a következőkben fejtette ki Debreczen, Eger, Sárospatak, Eperjes, Máramarossziget és a kongresszuson meg nem jelent több akadémia ifjuságának álláspontját.

A május 11-ére Budapestre hívott országos diákggyűlésen óriási sérelem esett a magyar ifjuság véleménynyilvánítási szabad-

ságán és lelkiismeretén. A debreczeni, sárospataki, egri, eperjesi és máramarosszigeti ifjuság képviselői magyar lelkünk indítására, tiszta lelkesedéssel és öntudatos magyar ifjakhoz illő komolysággal két indítványt akartunk betervejteni. Az egyiknek tárgya a Rákóczi hamvai hazaszállítása végett megindítandó mozgalom volt, a másikban üdvözölni akartuk a most folyó nemzeti küzdelem önfeláldozó harcosait és kifejezésre juttatni az önálló, független szabad Magyarország fenséges eszményéhez való rendületlen ragaszkodásunkat.

Az egyetem nevében megjelent Schwarcz Gusztáv jogkari dékán azonban jogtalanul beavatkozott az ifjuság tanácskozásába és erőszakkal megtiltotta az említett indítvány egyhangú határozattá emelését. A fentebbi vidéki ifjuság kiküldöttei ilyen idegen beavatkozás után többé nem vettek részt a kongresszuson.

Az előadott eset méltán háborítja fel a magyar ifjuságot, sőt az egész magyar társadalmat, mert egyrészt erőszakos beavatkozás ez a hatalom részéről az ifjuság szabad tanácskozásába, másrészt merénylet a jövő nemzedék hazafias érzelmei ellen.

Mert a jogkari dékán az ifjuság tanácskozásain csak mint vendég lehetett jelen. Miért engedélyeznek önálló tanácskozást az ifjuság számára, ha ezután a szabad véleménynyilvánítás szemben az erőszakhoz folyamodnak? A diákkongresszusok történetében példátlan a jogkari dékán beavatkozása.

És ugyan mi volt az a nagy dolog, a minek elnyomására annyi ember mozgósítva volt? Hiszen minden ember tudja, hogy az ifjuság a most folyó nemzeti küzdelemtől miként vélekedik, Ennek hivatalos határozattá emelése egyszerűen csak megpecsételése és erősítése lett volna az ifjuság eddiglen is számtalanszor megnyilatkozott érzelmeinek és gondolkodásának.

De különösen az keseríti el a vidéki ifjuságot, hogy nemcsak a véleménynyilvánítási szabadságán esett sérelem, de legszentebb érzelmét: a hazaszeretetét bántották meg. A lelküket akarták megvédelmezni. Önmagunkat akarták velünk megtagadni. Némcsak önmagunkat, de őseinket és dicső multunkat. Mert mikor nem szerette hazáját a magyar ifjuság? Mint a márcziusi ifjuság utódai fel akartuk emelni szavunkat nemzeti jogaink, magyar nyelvünk és ősi szabadságunk mellett. Szívünk minden dobbanásával és melegségével üdvözölni akartuk a magyarság nagy küzdelmének lánglelkű vezetőit. Némcsak tanácskozásunk szabadságát tépték szét tehát, de ezt tiltották meg nekünk.

Holló Lajosnak, „a magyar ifjuság idealjának“ lángoló beszéde egész lényünket megrendítette és lelkesedéssel határozta el a nagy magyar rónáról és a magyar bércek közel összesereglett vidéki ifjuság, hogy eszméinket soha, semmi körülmények között és senkivel szemben fel nem adjuk. Bizonyítani fogja ezt az a legközelebb meginduló országos diákmozgalom, melyben nemzeti eszméinkért újra zászlót fog bontani a vidék ifjusága.

Véleménynyilvánítási szabadságunk eltiprása, legszentebb érzelmeink megsértése nemzeti jogaink és a függetlenség eszméje mellett kitarásunkat erősebbé, öntudatosabbá, rendithetlenebbé tette.

Nagy Sándor.

NAPI HIREK.

Lobogót a házakra!

Ránk köszönt a napokban Debreczen városának az a nagyhete, melyre már hosszabb idő óta készül e nemes város közönsége. Igazán nagy hete lesz ez Debreczennek, egyszerre fogadja falai közé a mult emlékein lelkesülő hazaszeretetet, a jelen boldogulására törekvő munkát és a jövő reményességét.

Ezen a héten lesz Debreczen sz. kir. város Rákóczi-ünnepe, ezen a héten tartják a polgármesterek Debreczenben országos gyűlésüket, ezen a héten lesz messze föld diákjainak a tornaversenye.

Debreczen város polgárai! A városi tanács kér benneteket, hogy vásárnap lobogózzatok fel házaitek és hagyjátok rajta egész héten!

Lobogó-diszt öltösn az egész város, lobogó erdő mutassa, hogy él még Debreczen polgáraiban a hazaszeretet, nagy Rákóczi Ferencz örök dicsőségű emlékezete és a messze földön híres magyar vendégszeretet. Fejazzuk ki lelkesülésünket, szent háromszinű zászlóinkkal, fogadjuk kedves vendégeinket igaz magyar vendégszeretetünk jelül lengő lobogókkal.

Debreczen város polgárai! Lobogót a házakra!

A debreczeni Rákóczi ünnepély.

A magyar szabadság lánglelkű, hős apostolának II. Rákóczi Ferencznek emlékét méltóan ünnepli meg Debreczen városa. A Rákóczi ünnepet rendező bizottság már összeallította az ünnepély programját. Impozáns, Debreczenhez méltó lesz az ünnepély.

Az ünnepély, mely e hó 22-én, pénteken lesz, sorrendje a következő:

Gyülekezés fel 8 órakor a városháza nagytermében.

8 órakor istentisztelet az ev. ref. nagytemplomban.

A kerületi tornaversenyen résztvevő ifjuságnak a városházától a nagytemplomig tartó ketős sorfala között elől díszbe öltözött hajdukkal mennek a tanács, a bizottsági tagok és a meghívottak a nagytemplomba.

A ref. nagytemplomban az ünnepi beszédet Dicsőffi József lelkész tartja.

9 órakor isteni tisztelet a róm. kath. templomban. Beszédet mond dr. Wolafka Nándor vál. püspök.

10 órakor diszközgyűlés a városháza udvarán kedvezőtlen idő esetén a városháza nagytermében.

A diszközgyűlés tárgysorozata a következő:

Elnöki megnyitó: Tartja Puky Gyula főispán.

Ünnepi beszéd: Tartja dr. Thaly Kálmán orsz. képviselő.

Tanácsi indítvány Rákóczi hamvainak hazaszállítása érdekében.

Kovács József polgármester indítványa dr. Thaly Kálmán részére elismerés nyilvánítása iránt.

A diszközgyűlés berekesztése.

Szabad lyceum Debreczenben.

A Csokonai-kör egyik választmányi ülésén vetette fel dr. Jászy Viktor jogakadémiai tanár a szabad lyceum eszméjét, a melynek szociális jelentőségét a kellő érteke szerint méltányolják minden kultor városban. A Csokonai-kör választmánya örömmel fogadta az eszmét és egy bizottságot küldött ki az alapvető munka elvégzésére. Ez a bizottság tegnap délután Komlóssy Arthur elnöklésével ülésezett a városháza könyvtárszobájában. Sajnos, a bizottság tagjai nagyon kis érdeklődést mutattak a fontos ügy iránt. Mindössze dr. Jászy Viktor, dr. Tüdös Kálmán és dr. Kardos Albert jelezték meg. Az ülés megnyitása után Komlóssy Arthur ismertette a szabad lyceum ügyét, a melyhez azután hozzászólt dr. Jászy, dr. Tüdös és dr. Kardos Albert. Kardos Albert szerint a lyceumnak a Csokonai-kör aegise alatt kell kifejlődni és működni s működésének irányítására bizottság küldendő ki. Dr. Tüdös megegyezik abban, hogy a lyceum a Csokonai-kör aegise alatt működjék, de működésének önálló formát kell találni. Jászy Viktor dr. részletesen kifejtette ezután tervét, a melynek kulturális jelentősége és szociális hatása kétségbevonhatlanul jelentős. Jászy dr. az egész város, de különösen kulturális egyesületeinek meleg támogatására számít; a mely nélkül az eszme testet aligha ölthet. A bizottság végül egyhangulag megállapodott abban, hogy a szabad lyceum szabályzatának elkészítésével Jászy drt bizza meg. Egyben megkeresi Debreczen összes kulturális egyesületeit, intézeteit a szabad lyceum eszméjének támogatása végett.

Érettségi vizsgálati kormányképviselők.

Debreczeni főiskolánk tanárai közül a közoktatásügyi miniszter a következőket küldte ki a f. tanév végén tartandó érettségi vizsgálatokhoz: Dr. Kérészy Zoltánt Csurgóra, Csiky Lajost Mezőturra, dr. Bartha Bélát Szászvárosra. Egyházkerületünk ev. ref. főgimnáziumaiban kormányképviselők lesznek: Békésen Fischer Miklós iglói ág. ev. főgimn. igazgató; Debreczenben dr. Kiss Áron paedagogiumi igazgató; M.-Szigeten dr. Szádeczky Lajos kolozsvári egyetemi tanár; H.-M. Vásárhelyen Kenessey Béla kolozsvári theol. ak. igazgató; Szatmárt Nagy Gyula orsz. levéltárnok; Kisújszálláson Téglás Gábor dévai áll. főreálisk. igazgató, s Mezőturon mint fentebb már írtuk, Csiky Lajos. A debreczeni r. kath. főgimnáziumban pedig dr. Gasteiner Gyula budapesti egyetemi tanár lesz a miniszteri biztos.

A király és a Himnusz.

A F. M. mai vezércikkében feltétlenül biztos forrásból arról ír, hogy a király rendeletet adott ki, amelyben utasítja a megfelelő parancsnokságokat, hogy a jövőben minden olyan ünnepségen és más nyilvános esemény alkalmából, amelyeken a polgári elem is résztvesz és amelyeken a katonai

zenekarokra a Gotterhalte eljátszása előírás szerint kötelező, a Gotterhalte után mindenkor Kölcsey-Erkel Himnuszát játszó. A rendelet már legközelebb életbe lép és forrásunk szerint a szerda esti Duna-ünnepély alkalmából a katonazenekarok már mindkét Himnuszt játszani fogják. Ime ez volna a király ajándéka hű magyarjai részére. Ha már nem jöhet létre a kiegyezés. Ausztria és Magyarország között a 67-33 százalékos kulcs alapján, kapunk egy Himnusz-kiegyezést 50 százalékra.

A nőipariskola új helyisége.

A nőipariskola a Batyhányi-utcáról Egyháztér 1 sz. alá költözött, ahol az előadásokat rövid idő alatt megkezdik.

Az országos diákkongresszus.

Az a diákkongresszus, mely a közbejött sajnós események és a vidéki akadémiák különválása miatt nem tekinthető az ország főiskolái képviselőjének, tegnap véget ért. A vidéki akadémiák elhatározták, hogy megalkotják a vidéki akadémiák országos szövetségét, melynek alakuló gyűlését Debreczenben fogják megtartani.

A gyermekek megmetelyezése ellen.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter most rendelettel utasította a megyei és városi törvényhatóságokat, köztük Hajdúvármegye és Debreczen törvényhatóságát is, hogy Hevesvármegye példájára ök is alkossanak szabályrendeletet, amely a tizenötévesnél fiatalabb gyermekeket eltiltsa a korcsmázástól. A büntetés természetesen nem a gyermekeket, hanem a korcsmarost, szülőt vagy gyámot sujtja. Nem kell bővebben fejtegetni, hogy ez a rendelet üdvös intézkedésre hívja fel a törvényhatóságokat. Megdöbbentően terjed az alkoholizmus a nép között és már-már megszokott dolog lett, hogy éretlen gyermekek a nagyok mulatságaiban részt vesznek.

Nincs törvény, nincs rabság.

Az ex-lex magyarazói közt érdekes főfogásával bizonyára nevezetességre tesz szert az a hunczut rab, aki tegnap virradóra megszökött a magyarországi járásbíróház fogházából. Csóka Flórának hívják a dezentort, akit a hollódi csendőrök fogtak el holmi lopás miatt. A legényt a járásbíróház rozoga tömlöczébe csukták vizsgálati fogoly gyanánt. Csóka Flóra azonban kézzel lábbal tiltakozott a letartóztatás ellen.

— Engem nem zárnak be. Tudom én mi a rend. Most nincs törvény, hát az uraknak nincs jussa a szegény embert kópertába tenni.

Persze a tiltakozás mit sem használt, s a fogoly annak rendje-módja szerint a kóterbe került, ahol volt elég ideje gondolkodni a különös állapotban, hogy a törvény megszűnt, mégis alkalmazzák. A derék Csóka sehogysem tudott beletörődni a helyzetébe. Folyton azon törte a fejét, hogy kellemetlen tartózkodási helyét erőszakkal megváltoztatja, mert ehhez jogot adott neki Barabás meg Lengyel Zoltán. Tegnap este — írja tudósítónk — mikor Demény Mihály fogházör

be pillantott a tömlöczbe, a fogoly keservesen zokogott:

— No, mi bajod Flóra? — kérdezte részvétellel az öreg strázsa:

— Hogy mi bajom? Majd meglátja. Nem lehet, hogy csak úgy fülönfogják az embert a törvény nevében, mikor nincsen törvény.

Reggel aztán hült helye volt a rabnak. A fogházör jelentette Pogány Menyhért járásbírósnak, hogy a fogoly megszökött. A csendőrök keresik most a politikai helyzettel megbékülni nem tudó jómadarat.

Telefon Debreczen és Martonfalva között.

A Debreczen-Martonfalvai telefon összeköttetés tárgyában a ker. miniszternek a ker. és iparkamarához intézett rendelete szerint a miniszter az előmunkálatokat elrendelte. Az érdekeltekkel a tárgyalások a miniszter rendelete folytán már folyamatban is vannak.

Kecskeméthy büntársa.

Kecskeméthy Győzőnek, a ki félmilliót sikkasztott a főváros pénzéből, állítólag büntársa volt Péter Vincze székesfehérvári déli asuti lakatos, aki félévvel a sikkasztás után családjával együtt eltűnt Székesfehérvárról. Minden valószínűség szerint Amerikába ment, ahol találkozott Kecskeméthyvel, aki gyermekkorú barátja. Szökése után Simon székesfehérvári rkapitány Newyorkban megbízott egy magán-detektívvel Kecskeméthy nyomozásával s el is küldte neki a sikkasztó arcképét. A detektív, a ki magyar származásu ember, s állandóan levelezett Simon rendőrkapitánnyal, legutóbb azt az értesítést küldötte Newyorkból, hogy Kecskeméthy Győző az eddigi jelekből itélve Amerikából már Angliába utazott s vele ment állítólagos büntársa, Péter Vincze is. A sikkasztót most Angliában keresik.

Zubovics kapitány torpedói.

Zubovics Fedor, a bravúrjairól híres honvédszáz kapitány hosszú ideig fáradzott, hogy új fajta torpedókat csináljon a melyek tökéletesebbek az eddiginél. Fáradzását, úgy látszik siker koronázta. Zubovics Fedort ugyanis, mint egy lap jelenti, a hadügyi minisztérium nyolczadik osztályának vezetője, Klar Kristóf vezérőrnagy értesítette, hogy a minisztérium az általa bemutatott hét új szárazföldi torpedó-mintát elfogadta. Ugyancsak elfogadták Zubovics kapitánynak egy elektromos aknaellenőrző készülékét is. A minisztérium egyuttal megszerezte Zubovics kapitánytól mindeme találmányok készitési és használati jogát az egész közös hadsereg számára.

Agyonlőtte a vejét.

Mármaros-Szigetről írják: Körösmező mellett e hó 7-én egy ottani erdei házban vares tragédia játszódott le. Prokopjuk István fiatal gazda, kit az apósa állítólag anyagilag megrövidített, boszút akart állni ezért az öreg és éjszákának idején az ablakon át be akart törni apósa, Kalenjuk Péter szobájába. Az öreg azonban felébredt és rákiáltott betörőre, de mikor ez nem adott feleletet, apósa fegyvert emelt ellene és Prokopjuk István hálántékán találva, azonnal szörnyet halt.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN” arcz s kéz bőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg arcztalanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is ilyen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. Egy üveg „Mollitergin” ára 1 kor.

Polgármesterek nagygyűlése.

Vasárnap este érkeznek meg az ország azon polgármesterei, a kik a másnap tartandó nagy-gyűlésen részt vesznek. A fogadtatás a budapesti gyorsvonal megérkezésekor lesz, a mikor is az érkező kártársakat városi tanács tagjainak élén Kovacs József polgármester fogja fogadni. Este 8 órakor az Angol-királynő-ben társas vacsora lesz. A nagygyűlésre a tegnapi napig bejelentettek érkezésüket: Kada Elek polgármester vagy helyettese Bagi László, Sándor István főjegyző (Kecskemét), dr. Hegedűs Aladár polgármester és Meskó László tanácsos (Baja), dr. Töpler Kálmán polgármester (Sopron), Rimler Károly polgármester (Nagyvárad), Juhász Mihály polgármester (H.-M.-Vásárhely), Szvacsina Géza vagy dr. Esterházy László főjegyző (Kolozsvarró), dr. Zechmeister Károly polgármester feleségével és Szily Zoltán t. ügyész (Győr), Brolly polgármester (Pozsony), dr. Vásárhelyi Domokos t. ügyész (Komárom), Wirfert Károly polgármester (Versec), Münster Ti vadar polgármester (Kassa), dr. Tóth Pál főjegyző (Szeged), Heincz Hugó polgármester (Selmeczbánya), Debreczeni István polgármester és Tankóczy Gyula főkapitány (Szatmár.)

A pletyka és a nevelőnő öngyilkossága.

Egy kissé rejtélyes, kissé pikáns, de mindenestre fura eset foglalkoztatja most a nagyvárad közönséget és a sajtót. Egyik várad lapban például, a hírvonat élén a következő különös interpelláció jelent meg: — Nyílt kérdés a főkapitányhoz!

Igaz-e az, hogy pár nappal ezelőtt egy előkelő uri háznál egy nevelőnő megmérgezte magát és tegnap meghalt a köz-kórházban? Ha az igaz, megtették-e a szükséges hatósági intézkedések?

Végül miért nem adott ki erről a rendőrségi sajtóiroda hivatalos jelentést, amelylyel elejét vette, vagy vehette volna mindama pletykáknak, a melyek ennek kapcsán ép a föltűnő titokzatosság folytán városzerte szélnek eredtek?

A dolog története az, hogy pár nappal ezelőtt Volschlager Karolin huszonkét éves stájerországi hajadon, aki Nagyváradon pár hónap óta mint nevelőnő működött egyik legelőkelőbb uri háznál, szublimát oldatot ivott. A feltűnő szépségű öngyilkos leányt állítólag szerelmi bánat vitte végzetes tetteire, melynek áldozata lett.

Volschlager Karolin a biharmegyei köz-kórházban meghalt s tegnap délelőtt 11 óra kor temették el onnan.

Az esetről a rendőrség teljesen érthetetlen okokból nem adott ki hivatalos közleményt, ami még növelte a városzerte elterjedt mende mondákat. A rendőrség titkolódzása mindenféle újabb gyanúnak adott tápot, melyek alapján, mint második Lahr Sarolta-féle esetet, kezdték az ügyet tárgyalni s most érdeklődéssel várják a főkapitány nyilatkozatát.

Vakmerő kéregető.

Napok óta kéreget Debreczenben egy beesett arczu, fekete körszakállas, tisztességesen öltözött férfi, fekete ruhában, kemény kalappal, kórházból szabadult lábbadozó betegnek adván ki magát. Nem elégszik azonban meg a jószívű emberek adományával, hanem követelőleg lép fel. Tegnap is Rákóczi u. 3. sz. a. kéregetett, hol egy nőtől, ki egyedül volt a lakásban, 10 fillért kapott. Minthogy többet hiába követelt, megragadta mellén a nőt és a ruhát kezdte róla tépni, a segélykiáltásra befutó emberek elől azonban elmenekült. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a vakmerő kéregetőt, ha valahová

ismét bemerészkedik, adja át a rendőrségnek.

Apa és fia.

A Kossuth utcán ma délben mélyen megható jelenetnek voltak tanúi a járőrök. Egy galambösz aggastyán feküdt hőrögvé, göresös vonaglásban az utca kövzetén, s egy nyalka bakalegény, karján felütve a zubbony ujját, könnyes szemmel hajolt fölébe, vizzel, eczettel buzgón dörzsölte az öreget, akibe lassan-lassan visszaszállt a lélek. A 73 éves aggastyán Tóth István esztári gazda a szekeren igyekezett a piac felé. Maga hajtotta a lovat és mellette ült a bakon fia, aki bakkancsos a 39 gyalogezredben. Míg a szekér csendesen kocogott a grániton, az öreg boldogan beszélgetett réglátott fiával, a ki most szolgálja az utolsó esztendejét. Közel a piachoz az öreg hirtelen megszédült, a gyepő kihullt a kezéből és sápadtan hanyatlott a fia vállára. A baka rémülten fékezte meg a lovakat s az ölébe kapva édesapját leemelte a bakról, azután egy boltba futott, ahol vizet, eczetet kerített, s kétszbeesett siránkozással élesztgette az eszméletlen aggot:

— Édes apám, kedves apám uram, nyissa föl a szemét!

Az arra járókat mélyen megragadta a gyermeki szeretet gyönyörű példája. Sokan segítettek a derék fiúnak és sikerült is hamarosan életre ébreszteni az öreget.

— Szegény apám — mondogatta büszkén a bakagyerek a körülállóknak — ott volt negyvennyolcban száz esztában, s ilyen nyomorultan kellene elpusztulni a lelkemnek? Mikor aztán az öreg magához tért, a fia boldog örvendezéssel csókolgatta a kezét, szalmából ülést készített neki a szekeren, s most már a baka maga fogta a gyepőt kezébe.

Egy sírfelirat.

Ezzel a czímmel laptársunk a „Szabadság“ a következőket közli:

A legborzalmasabb sírfelirat a világ összes temetői között kétségkívül az, a melyet a minap állítottak fel a debreczeni temetőben. Az erőszakos halállal elpusztult Möricz család sírköve ez, melyet az Emke állított fel s a melyre a család utolsó tagja 15.000 forintot érő vagyonát örökbe hagyta. A sírkő felírást is az örök-hagyó állapította meg. E felírat a követ kezőképpen hangzik:

Itt nyugszik az Urban Idősb Möricz József, meghalt 62 éves korában. A fia lötte agyon.

Möricz Erzsike, meghalt 17 éves korában öngyilkos halállal. Az anyját lötte agyon.

Ifj. Möricz József, meghalt 27 éves korában a börtönben. — Az apját lötte agyon.

Az örök irgalmasság kegyelmezen szegény bűnös lelküknek.

A boldogtalan család ösmerőseinek köréből kérettünk fel annak a kijelentésére, hogy ebből a rémes felíratból semmi sem igaz. A Möricz család hozzátartozóinak különben már évek előtt állítottak sírkövet és annak idején egyik fővárosi lap, a „Magyarország“ fantáziájának szüleménye volt az, hogy a „Szabadság“ által ma évek után reprodukált rémes felírat van a Möricz család tagjainak sírkövén, de már akkor is a legilletékesebb helyről meczáfolták, hogy a tragikus véget ért ősi debreczeni polgárcsalád tagjainak sírkövén ilyen a kegyelettel és a jóízléssel meg nem egyeztethető felírat lenne.

A mármaroszi takarékpénztár.

A mármaroszigeti bukott takarékpénztár vád alá helyezett igazgatósága bűnügyében e hó 4-étől tartanak a tárgyalások és még e hó 12 ig mindig a tanukibálgatás folyik. A törvényszéki elnök dr. Penesik János kir. törvényszéki bíró, szavazóbírák Proletics Béla és Somossy Mihály törvényszéki bírák. Szöllősy Aurél takarékpénztári igazgatót dr. Barta Ödön orsz. képviselő védi. A védők sorában van még dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő, dr. Papp József és dr. Heller Zsigmond. A vádhatóságot Böszörményi József debreczeni kir. főügyész helyettes képviseli.

A Polgári Takarékszövetkezetnél

1903. évben az eddigi évtársulatok eredményét mindenben felülmúló sikerrel kezdte meg a VII. évtársulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53.100 törzsbetete eddig 13.000 törzsbetettel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902. év mérlege, mely 40.740 korona tisztajövedelmet tüntet fel. A szövetkezet fenállása óta kiadott kölcsönök az elmúlt április hóban tülhaladták az 1.000.000 koronát. A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a Szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálogi kölcsönöket is engedélyez.

Jó tanács.

Mindazoknak, kik pászitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margit-szigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó es gyönyörű sétaterei részére.

Nyilatkozat.

Hosszabb ideig gyomor hurutban szenvedtem és alig használtam a luh Erzsébet gyógyvizből néhány palaczkkal. már is határozott javulást észleltem s elhagyva, ujalag érzem használatának szükségességét.

Dr. Klein Adolf, Veszprem. Vásárhely.

A szolyvai ásványvíz kitűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Fedák és Küry.

Pázmándy Dénes, a szellemes és őszinte kritikus a Független Magyarország-ban „Dramai hét“ czímen hétről-hétre színházi tárczát ír. Legutóbbi tárczájában többek közt a következő érdekes dolgokat mondja; jellemzésül, mennyire alásülyesztették újabb időben a színművészetet:

Székes fővárosunk közönségének most az az élvezete támadt, hogy két operette-primadonnát láthat versenyezni esténként. A Népszínházban Küry Klára, a Vigszínházban Fedák Sari licitálnak egymásra. Mind a két színházban óriási claue működik. A helyek stratégialag meg vannak szállva, a földszinttől a padlásig. A legkisebb nuance, ugyszólván minden szava a rivális kisasszonyoknak hallhatóan alá lesz huzva. Hát még az ének-számok? Ezek zeneileg alig érnek valamit úgy az egyik, mint a másik darabban, mégis meg lesznek ismételve. Patti vagy Nilson hangja nem arattak külsőleg nagyobb sikereket, mint a mi két elkényeztetett divettünk vékony szopránja. A fizető közönség hiába huzódik, a bissirozás konzekventer ki lesz forcirozva.

Azt hiszem, nagyon itt az ideje, hogy a mondva csinált sikereknek pár őszinte szóval ellenszegüljünk. Mindenki tudja, hogy a Chinai mézeshetek már az első előadás

után megbukott. Épp úgy tanuja voltam ma a Forgószél kisasszony második előadásán, hogy a mű sehogy sem tetszett. Hangos püsszegést lehetett hallani a földszint összes helyeiről. Több padsor üresen állt. S mégis — ezt a darabot is alighanem 25-ször fogják adni, mint már a másikat tényleg játszották is. Mert sem Küry k. a., sem Fedák k. a. nem engedhetnek egymásnak. Bob herceg századik előadása után, már ötven előadás is csak felsiker. Minden áron (azt hiszem sok ezer forint árán) nagy szeriest m u s z á l y elérni mindegyiknek, mert csak az számít. Ki játszik többször, ez a kérdés?

Nekem sokkal jobb véleményem van úgy Küry, mint Fedák tehetségéről, mintsem ilyen silány szerepek után elítéljem őket. Azt tartom, hogy művészetüknek más, szolidabb utra kellene áttérni. A chansonette-utáztatokkal hagyjanak fel, mert az egyáltalán nem való színpadra. O r p h e u m b a a m u t a t v a n y o k k a l. A színházat meg kell hagyni a színészet számára. Az a sok couplet, szertelen táncprodukciók, lealacsonyítják a színpadot. A jó nevelt magyar közönséget hívom fel, hogy foglaljon állást, velem együtt, a több év óta tartó elfajulásnak s ne engedje, hogy a színművészet számára épült deszkák dobogóvá váljanak. Az embernek faj a szíve, ha látja, mint sülyednek nálunk fokoztint a színházak, mint romlik a nagyközönség ízlése. Még egy két év s ha ez így tart — clownok és táncosnők tanyájává válnak színpadaink, melyekről a valóságos színészeknek el kell vándorolni. Ne tovább, az ég szerelmére!

Imádkozni se lehet a magyarnak.

Fehértemplomból érdekes dolgot irgok az Egyetértésnek. Május harmadikán, vasárnap az ottani svábok neszét vették, hogy a gimnáziumi ifjuság a Gotterhalte kezdetekor a templomból ki fog vonulni, a mise alatt a templom összes kijáratait elzárták, úgy, hogy a templomban levők kénytelenek voltak a Gotterhalte elfuvasáig a templomban maradni. Más dolgokat is irnak onnét az újságnak.

Április 18-án tartották az itteni szerbek és oláhok a feltámadás ünnepét, mely náluk éjjel két óra körül kezdődik és melyhez egy diszszázaddal a katonazene is ki volt randelve. Az esti órákban hire terjedt, hogy az itteni gimnáziumi ifjuság a fővárosból szabadságra — husvétra lejött egyetemi hallgatókat együtt — a Gotterhalte ellen tüntetni fog. Persze érthető izgalom támadt, a tiszteli körökben, nem is akarták a zenét kiengedni. De a dologból nem lett semmi. Mert amint az ifjuság gyülekezett, észrevette, hogy a német és szerb suhancok óriási füttykösökkel felfegyverkezve vettek körül az egyetemi hallgatókat; a templom udvarára bevonuló diszszázad parancsnokának pedig büszkén jelentette a városi kapitány:

— Legyen nyugodt kapitány ur, nem lesz semmi baj; intézkedtem, hogy ha a kölykök (Kerle) mocszosan elverjék őket,

és ma is szeltemben beszélnek a városban, hogy a szerb, és sváb csöcselék a városi rendőrkapitány, Petzrik János csöditette össze. Ezért nem hiszik, hogy nyomoznák a templombezárókat.

Jellemzésül még megemlíti a cikk, hogy a sváb és szerb utzaggyerekek, ina-

sok, ha diákok vagy magyar hivatalnokokat látnak, fülükbe füttyülik, vagy ordítják a Gotterhaltét. A tanári kar maga boszankodik már diákjai folytonos inzultáltatása miatt... Hát ezekhez a dolgokhoz nem kell kommentár.

CSARNOK.

Szunyog-história.

(Elbeszélés.)

Irta: **A z a r.**

(20.)

Persze, hogy persze! De akkor még nem volt lófogunk!!

Napközben aztán elhozták a kegyelmesnek Tisza-Dobróról a ruháit, sok mindenfelét, aközött pedig vagy három vadászfegyvert is és estére elmentünk kacsahuzásra.

Az öreg gróf Bájy Ilonkát vitte magával, és az én Ilonkám, Szunyogh sógorom pedig Mariskát. Az öreg ur, mivelhogy nem hoztam magammal fegyvert, hát adott egyet, egy finomat használatra. (Máig is használom azt a fegyvert.) Én Ilonkának egy szénaboglya tövében pompás jó puha ülőket csináltam, hogy összeszorulva ketten is elférjen rajta. A Fehértóra pedig sok-sok kacsra jár esténként, meg hajnalban huzásra, hanem azt tudom, hogy én tölem akár millió kacsra is kiabálhatta a „háp-háp-háp“-ot, én bizony ki sem löttem a puskámat, mivelhogy más dolgom volt. Azok a szunyogok czudarul csipték Ilonkát!! Ezer, tizezer, százezer jöve reá és én kellett hogy védjem őt. Mind ott jártak az orczája, a nyaka körül a tolvajok, hát én ott védtem a legjobban. Ugy emlékszem, Szunyogh sógorom sem lötte ki akkor este a puskáját. Bizonyosan Mariskát is csipték a szunyogok!

Vagy egyszer talán megfogom irni, hogy én miféle tulományos „disszertációt“ tartottam akkor este az én Ilonkámnak a szunyogról! Az bizonyos, hogy Ilonka nem asított a tenyerébe, mint ahogy Mariska cselekedte volt nekem annyiaszor, amikor tudományosan udvaroltam neki. Igaz csak udvariasságból!

Denikve én nem löttem semmit, Szunyogh sógorom sem, hanem a többiek annyit puffogtattak, lövődöztek, hogy valóságos csatába képzeltem magamat bele.

Az ebéd aztán, amely nekem vacsoraszámba ment, ahol négy varmegyének annyi előkelősége volt jelen, egyszer csak felállott az öreg gróf ur, a kegyelmes, aki öreges mókázással tudott „dandy“-t is játszani, aki az asztalfőn ülő háziasszony cousinjának olyan szépeket tudott mondani, hogy az folyton mosolygott és folyton fenyegette őt az újával, hát csak fölállott és elkezdte mondani minden „izé“, minden „he-mi?“ nélkül — ott az asztalfőn, szép, tiszta magyarsággal, egyszerű keresetlen szavakkal:

— Méltóságos háziasszony! Igen tisztelt Uraim! Végtelenül örvendek; hogy emez ősi falak között, így magyar vendégszerető uri háznál van szerencsém önökkel együtt ülni. Bennünket a közös cél vezérelt össze, hogy segítsünk egymáson, — egyetértéssel, összetartással, jóakarattal. Hogy jót cselekedjünk. Mi meg kell mutassuk, hogy tudjuk ezt. Szíves bizalmukból kifolyóan a holnapi közgyűlésükön én leendek az elnökük, — eme bizalmat nagyon köszönöm. Igyekezni fogok tehetségem szerint eme közbi-

zalomnak megfelelni, — kérem az egyetértő támogatásukat. Emez uri fehérszalnál pedig első sorban kötelességemnek tartom felköszönteni a mi királyunk Ő felségét. Uraim! Az az öszülésbe induló uralkodó az ő jószágos atyai szívével megértette, hogy ez a mi magyar nemzetünk ősjó!

Önérzetes, de nem rebellis, csak habántják! Fölvívom önöket, hogy a haza, a nemzet érdekében tartsunk össze, s összetartva fogjunk kezét a koronával és segítsünk ezen a mi szegény kifáradt hazánkon. Éljen a mi jóakaratu, atyai szívével koronázott királyunk, Ő felsége I. Ferencz József!

Ami pedig most következett, én azt szinte le sem tudom írni. Az ülők talpra ugrottak, a nehéz ódon székek felugrva hátraestek, óriási riadalom, „éljen“ kiáltás. Mintha egy óriás egyetlen orkából harsant volna fel az „éljen.“ És magasra emelték a poharakat, s csak nem akart szünni a rivalgás. Némelyek odamentek az öreg grófhhoz, keccintottak vele, ölelték félkézzel a vállát, s úgy kiabáltak:

— Éljen a király, éljen a haza!

(Folyt. köv.)

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen. Kistemplom bazár.

A költözködési idényre ajánlják

szőnyeg, függöny,
linoleum ágy és asztal
terítőket,

Madráczok, Paplanok,
Butorszöveteket.

— Óriási választékban. —
Szabott ár. Előzékeny kiszolgálás.

Vendéglőátvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a

„Kis pipához“ címzett

Péter Pál-féle

vendéglőt

folyó hó 16-án, szombaton átveszem.

Boraim kitünőségeért mindenkor kezeskedem. Sört csakis Dreher koronát tartok. Főczékom tisztelt vendégeim igényeit mindenkor kielégíteni.

Elvem: kevés haszon, nagy forgalom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Lendlbauer Kálmán

vendéglős.

Blouse selymek

60 krtól

11 frt 35 krig méterenként, valamint a legújabb fekete, fehér és színes Henneberg selymekben 60 krtól egész 11 frt 35 krig méterenként, sima, csikos, koczkás és mintázott Damastok stb.

Selyem damast 85 kr.-tól 11 frt 80 krig

Selyem bastruhák öltözékenként 9 frt 90 kr.-tól 43 f. 25 kr.-ig

Poulard selyem mintázott 60 krtól 3 forint 70 krig

Méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. Schveiczba 2-ös levélbélyeg.

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Dr. Dávidházy Imre

ügyvéd

irodáját — 1903. május 1-től

Deák Ferencz-utca 11 sz. alá

helyezte át.

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102. éve alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május első felében a „Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi át. — Ennek folytán raktáron levő áru készletét a legolcsóbb áron bocsátja m. t. vevői részére.

Üzlet áthelyezés miatt!

Üzlet áthelyezés miatt!

6132—1903.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező ugynevezett „Rabkert“ 1 és 1/2 hold föld lakkhával együtt f. 1903-dik évi október 1-től 3 évi időtartamra a **f. é. június 30-án d. e. 9 órakor** a városház kistanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígerőnek haszonbérbe fog adatni. Árverelni szándékozók tartoznak a kiáltási ár 10 %-át az árverelő bizottság kezéhez készpénzben vagy megfelelő értékpapirban letenni s az árverési feltételeket a városi számvevőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Kelt Debreczen, 1903. máj. 4-én.

A városi tanács.

Stern József és Testvére

(Stern József és Szántó Gyózó)

DEBRECZEN — VÉNKERTI

Kefe-, Ecset és Meszelő-Gyár
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Piacz-utczán, a Takarékpénztár épületében (Casinó alatt)**

gyártmányainknak városi raktárát

megnyitottuk. Kérjük szives megrendeléseit és maradunk kiváló tisztelettel

Stern József és Testvére.

Hirdetemény.

A büd-szt. mihályi ev. ref. egyház (Szabolcsm.) egy új toronytetőt óhajt csináltatni, ezért pályázatot hirdet az ács, bádogos és kőmives munkákra. Vállalkozni kívánók az építési feltételeket és tervrajzot megtekinthetik nevezett egyház lelkészi hivatalánál és zárt ajánlataikat **május 24-ig** ugyanott beadhatják, hogy az árlejtés május 25-én megtartható lehessen. Az ácsmunka jun. 2-án, a bádogos munka legkésőbb aug. 1-én és ennek befejeztével a kőmives munka azonnal megkezdendő.

Kelt Büd-Szt.-Mihályon (Szabolcsm.) 1903. máj. 4-én.

Sörös János
ev. ref. lelkész.

Boros Testvérek

nődivat áruházában
Divatos Jó Olcsó Divatos
Ruhakelmék, Selymek, Jó
Sefrek, Batisztok, Vász-
nak, Szőnyegek, Füg-
nyök, Agyterítő, Pipere
czikkek.

Csonka Dániel

nádszék szövődéje
Kossuth-u. 25 sz. a.

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a szebbnél-szebb

Karton,

Francia-batiszt,

Zefir,

Himzett és ajour batiszt,

Ruha-vászon,

Selyem-zefir,

Düszesz-szaten

mosónvárikelmék

== óriási választékban ==

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5. (2)

Csak jómosó és elsőrendű minőségek!

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilé, douche szaténok, es mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué njdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak. Szepességi Damast asztalneműek. törülközők, ágyszaténokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágyszatén terítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

Csipkefüggönyök

tisztítását

a szélek elrongálása nélkül

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

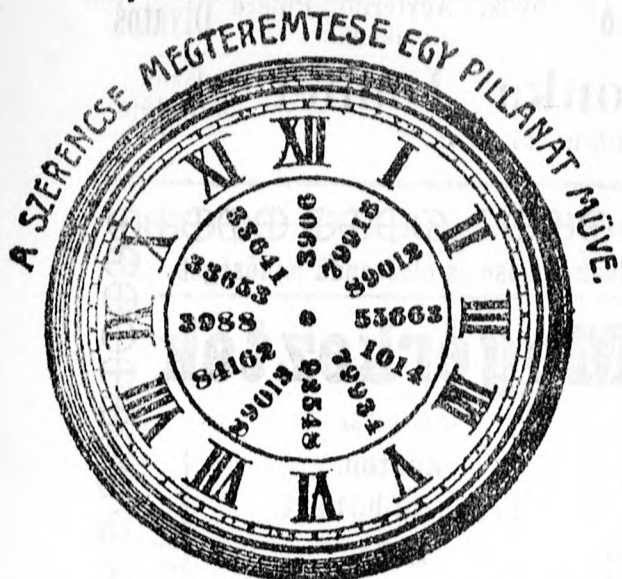
kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van föltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében föltüntetett szerencseszámok kizárólag

BENKŐ bankháznál

kaphatók

Budapest, Andrassy-ut 79.

Huzás: május 22-én és 23-án.

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

1/8 1.50 k. 1/4 3.—k. 1/2 6. k. 1/1 12.—k.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque útján, tehát **költségmentesen** teljesíthetik.

A

szőlő peronosporája ellen

való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 66 fl., 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kgr. 70 fl.

Használata olcsóbb, biztosabb, előállítása gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a rézgalic, a permetezőzt sohasem dugítja.

A magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye a legkitűnőbb külföldi szaktudósok véleménye, száma magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

A bordói por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiórok fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

A por kapható és megrendelhető

Kontsek Gézánál Debreczenben.

Pártoljunk a magyar ipart!

Pártoljunk a magyaripart!

Az ered. francia „Eclair” permetezőnek teljesen megfelelő „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” permetező.

Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Évad

Május-okt.

Reichenhall fürdő.

Sós, savó- és legnagyobb német klimatikus gyógyhely a bajor Alpesebben. Sós-, kecskesavó, moór és egyéb kivonati fürdők. Kecsesavó, tehéntel, kefir alpesi fűnedvek, mindenféle savanyuvizek friss töltésben; legnagyobb pneumatikus kamarák, a belélegzések minden neme, sóskutak, terepcurák Oertel tanár rendszere után, hidegvizgyógyintézet és gyógytornászati. Legjobb hygienikus általános feltételű magas forrású vízvezeték, csatornázás és fertőtlenítés. Új gyógy, hangverseny és olvasó termek. Croquet- és Lawn-Tenis-terek; közelben fenyves erdők és jól ápolott gyógyutak minden irányban és magassági viszonyban. Naponta 2 hangverseny, színház, vasut, távirda és telefon állomások. Részletes leírásokat magyar nyelven is küld ingyen és bérmentve **Rudolf Mosse** irodái és a fürdő biztosság.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál már félpohár természetes

Igmándi keserűvíz

reggelként használva, kitűnően beválik.

Kapható gyógyszárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:

Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

Üvege 60 fillér.

Raktár Budapesten Édeskuty L. cégnél.

Export Amerika és Angolországba.

Egyedül valódi angol

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen határu gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő határu van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepető gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörcsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröghadaskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a száznak s a gyomornak büzeit. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknek, megszünteti a fejfájást, szagkatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!** Hamisítá-óktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előfizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a szírnék fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim: 2.

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

